

תשורה

משמחת הנישואין

של

מנחם מענדל ושטערנא שדה

שם טוב

יום שני, כ"ב אדר ה'פרצת

ששים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

בס"ד.

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים מ' מנחם מענדל שי' עב"ג הכלה מרת שטערנא שרה תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחותינו, ידידנו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת – מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו – הכוללת: א) הגהות כ"ק אדמו"ר על שיחת עשרה בטבת ה'תשמ"ה. ב) הגהות כ"ק אדמו"ר על גליון Talks and Tales לחודש מנ"א תשמ"ח מדור From Nature's Wonderland. ג) יומן מש"פ תשא ה'תשמ"ה. רובם בפרסום ראשון.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אהב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בקיום היעוד "מהרה ה"א ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה" וכו' בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

בשמחה ובברכה
מוקיריהם ומכבדיהם

הרב משה ורעייתו ווילענסקי

הרב יוסף יצחק ורעייתו שם טוב

יום ב, כ"ב אדר ה'פרצת
ששים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
פארטלאנד, מיין

שיחת עשרה בטבת ה'תשמ"ה

להלן (חלק מ)עלי ההגהה הראשונה על שיחת עשרה בטבת ה'תשמ"ה

(הודפסה בלקוטי-שיחות חלק כ"ה עמודים 460-443)

עמוד 1 (סעיף א' ותחילת סעיף ב' - הודפס בע' 443)

בס"ד. שיחת יום ה' פ' ויחי,
עשרה בטבת - יהפך לשמוחה - ה'תשמ"ה
- לאחר חג הפסח נגחה -

א. דובר כפי' אודות המנהג דאמירת "דבריי-כבושין" ביום התענית
והענין בזה:
אודות כללות ענין התענית - כותב הרמב"ם בריש הלכות תעניות:
"דבר זה מרכזי התשובה הוא".
והכוונה בזה - הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לוולח (ולעורר את הזולת
לעבורה התשובה) - בהאמם לציורי "ואהבת" לרעך כמוך".¹

ובפרט ע"פ הוראת חו"ל² - שהובאה גם בחור פס"ד בשו"ע³ - "אל
תפרש מן הציבור", כלומר, שעבודתו של יהודי צריכה להיות קשורה עם
הציבור כולו, ומטעם זה, רובם ככולם של החפלות נאמרו בלשון רבים, כדי
שום חפלה ויחיד מהי קשורה עם הציבור כולו, ומה מוכן גם בנוגע לעבודת
התשובה, שהתשובה של היחיד צריכה להיות תשובה כללית - שמכאן ידאו
וכן יעשו רבים.

וענין זה נפעל ע"י מעשה בפועל, וכן ע"י הדיבור בדברים היוצאים מן
הלב, ובמיוחד - "דבריי-כבושין", שעל ידם מעוררים את השומעים לענין
התשובה.

ויש להוסיף, שכלשון "דבריי-כבושין" גופא מרמז ענין התשובה - כי
הלשון "כבושין" הוא ע"ד לשון הכתוב⁴ "וכבש עוונותינו", שענינו - חיקון
העוונות, עד לחיקון בחכמית השלימות⁵, שהוא תוכן עבודת התשובה.

ב. ענין התענית הוא - כלשון הנביא: "צום יום רצון להי'", כפי
שפסביא אדמו"ר הזקן באגה"ח⁶.

ומכאן שם כפרטיות יותר - ש"סוד התענית הוא סגולה נפלאה
להתגלות רצון העליון ב"ה, כמו הקרבן שנאמר בו ריח ניחוח להי'", כלומר,
חוכן ענין התענית הוא - גילוי רצון העליון, שענין זה נפעל ע"י שישראל
ממלאים ומשלימים את רצונו ית' - "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני"⁷
(שזרו הפירוש "ריח ניחוח להי'")

11 ראה לקיים ויכ' ע' 322, ושי' 22 קדושים יט, יח, 23 אבות פ"ב מ"ד, וראה תענית י"א.
א 24 ארית הלי תענית סודם חקנ' 25 ראה ס' הישר לרית ש"יג הובא בש"ה ס"ט, א. 26 נ"כ"ז
יט, 27 ראה ש"ק"א ר"כ פ"ק"א ו'א' ולרע"ה ב"ה ר"כ"כ"ה הוא מלשון "מבטלים עוונותיהם" כשלו
ל"בני" וראה לקיים ח"ו ע' 262 ואל"ך 28 י"ג"ה נ"ה 29 פ"ב"ב 30 ת"כ"ג ושי"י ויקרא א. ט
ס"י ושי"י פ"ח"כ ח' וראה ס"י ושי"י שלח טו, 3

הערות: (הערות על השיחה)
א. דובר כפי' אודות המנהג דאמירת "דבריי-כבושין" ביום התענית והענין בזה: אודות כללות ענין התענית - כותב הרמב"ם בריש הלכות תעניות: "דבר זה מרכזי התשובה הוא". והכוונה בזה - הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לוולח (ולעורר את הזולת לעבורה התשובה) - בהאמם לציורי "ואהבת" לרעך כמוך".
ב. ענין התענית הוא - כלשון הנביא: "צום יום רצון להי'", כפי שפסביא אדמו"ר הזקן באגה"ח.
ג. ענין התענית הוא - גילוי רצון העליון, שענין זה נפעל ע"י שישראל ממלאים ומשלימים את רצונו ית' - "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני" (שזרו הפירוש "ריח ניחוח להי'").

א. דובר כפי' אודות המנהג דאמירת "דבריי-כבושין" ביום התענית והענין בזה: אודות כללות ענין התענית - כותב הרמב"ם בריש הלכות תעניות: "דבר זה מרכזי התשובה הוא". והכוונה בזה - הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לוולח (ולעורר את הזולת לעבורה התשובה) - בהאמם לציורי "ואהבת" לרעך כמוך".
ב. ענין התענית הוא - כלשון הנביא: "צום יום רצון להי'", כפי שפסביא אדמו"ר הזקן באגה"ח.
ג. ענין התענית הוא - גילוי רצון העליון, שענין זה נפעל ע"י שישראל ממלאים ומשלימים את רצונו ית' - "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני" (שזרו הפירוש "ריח ניחוח להי'").

על המלים ואהבת הוסיף הערת שוליים (הע' 2 בנדפס): *1) משא"כ הוכח תוכיח וכיו"ב שקיים כשמוכיחו להשיב הגזילה אף שלא הוכיחו לעשות תשובה שהרי י"א שמ"ע תשובה ה"ז שבאם רוצה צ"ל בדיבור (- אבל אין כן דעת אדה"ז (אגה"ת) וכו' וכו'. ועוד ועיקר - במ"ע שבפנים מודגש ענין דאהבת ישראל היפך סיבת החורבן (כולל י' טבת).

בקטע ד"ה "ובפרט" בסופו מחק מילת כללית וכתב במקומה דרבים.

בנדאי ישנם הסברים ע"ד הסוד הדרוש והרמז, אבל ביחד עם זה, בהכרח שישנו גם הסבר ע"ד הפשט. הסבר שיתקבל כשכלו של פשוט שכפשוטים מבלי להמתין עד שיהי' למדן, דרשן ורמזן, מקובל ובעל חורח הסוד! והביאור כזה - בפשטות⁵⁹:

המאורעות דד' הצומות! באו בהמשך זה לזה, היינו, שכל מאורע בא לאחרי הקדמת המאורעות שלפניו: המאורע די"ז כחמוז, "הובקעה העיר", בא לאחרי הקדמת המצור על העיר שהתחיל בעשרה בטבת. המאורע דתשעה באב, חורבן ביהמ"ק. בא לאחרי הקדמת המאורעות דמצור ובקיעת חומת העיר, ולאחרי מאורעות אלו ובהמשך להם - בא המאורע דצום גדליה.

ובפשטות: לאחרי ש"נתמלאה הסאה כו" - הי' המאורע ד"סמך מלך בכל אל ירושלים". כחוקך תקוה שכראותם זאת יחזרו בתשובה, וכאשר לא ניצלו את הזמן ולא עשו תשובה - בא המאורע דהובקעה העיר. וכאשר גם מאורע זה לא עזר שיתעוררו לשוב בתשובה - בא המאורע דחורבן ביהמ"ק, ולאחיו - המאורע דהריגת גדליה⁶⁰.

(57) המשך העריכ ח"א פס"ב. (58) המשך חוסיו ע"ה מקנה. וראה גם לקי"ת סה"ש יד, כ. (59) ראה גם לקי"ש חט"ו שם. ח"כ ע' 154. (60) ראה לקי"ש חט"ו ע' 303 הי"ז.

-5-

בקטע ד"ה "המאורעות" הוסיף הערת שוליים [הע' 73 בנדפס] אחר המלים "דד' הצומות": (* שהם דוקא המפורשים וכתובים בתושב"כ (.. וראה רמב"ם ..) כמו יוהכ"פ.

ח. ויש להוסיף עוד ענין בנוגע למעלת עשרה בטבת:

ישנו כלל "העשירי יהי קודש"⁶². וכעשרה בטבת מודגש הדבר ביותר — להיותו כיום העשירי דחודש העשירי (כלשון הכתוב⁶³: "צום העשירי"). כלומר, עשירי שכעשירי, הן מצד מהלך הלבנה — חודש. והן מצד מהלך השמש — יום.

וגם כענין זה מודגש הקשר ליוהכ"פ — שהרי אף הוא "בעשור לחודש". "העשירי יהי קודש".

אמנם, שלימות זו דעשרה בטבת היא בהעלם, וצריכים לגלותה מן ההעלם אל הגילוי, ע"י עבודת התשובה (שהרי התענית "מדרכי התשובה הוא"). המגלה את ענינו האמיתי של יום זה — "יום רצון לה'", עד ליו"ט בפועל ובגלוי.

וע"פ האמור לעיל אודות הקשר דעשרה בטבת עם יוהכ"פ, שבשניהם נאמר "בעצם היום הזה" — נמצא, שגם הענין דעבודת התשובה (התוכן רכל התעניות) מודגש ביותר בעשרה בטבת, ע"ד וכדוגמת התשובה דיוהכ"פ הקשורה עם "עיצומו של יום" — "עיצומו של יום מכפר".

דהנה, בנוגע ליוהכ"פ כותב הרמב"ם⁶⁴: "אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרה הימים שבין ר"ה ליו"כ היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד".

61 אבות פ"ד מ"ב 62 בחוקותי כל. לכ. וראה בכורות נח. כ מכל מקום 63 זכרי' ח. יט 64 הלי' תשובה פ"ב ה"ו

(Handwritten notes in Hebrew):
 קצת מה
 היום הזה
 יפה יותר
 מהיום הזה
 וכו' וכו'
 וכו' וכו'
 וכו' וכו'

בסוף קטע ד"ה "ישנו" הוסיף המילה: [בחודש].

בסוף קטע ד"ה "אמנם" הוסיף המלים: בגאולה האמיתית שיהפכו ימים אלה למועדים ל"יו"ט וימי ששון ושמחה" כנ"ל.

וואס זענען די צענדליגן

וואס זענען די צענדליגן - שהוא זמן חשוכה לכל... והוא קץ מחילה וסליחה לישראל.

וע"פ האמור לעיל נמצא שגם בעשרה כטבת ("כעצם היום הזה") ישנו תכלית העילוי דעבורת התשובה - בדוגמת התשובה דיוהב"פ מצד "עיצומו של יום".

ונמצא שגם בענין התשובה הצד השווה שבכל התעניות - יש הפלאה מיוחדת בנוגע למעלתו של עשרה כטבת.

*

ט. נוסף על האמור לעיל אודות ענינו המיוחד של עשרה כטבת - ענין השווה בעשרה כטבת מירי שנה בשנה, ישנה הוראה נוספת מהקביעות דעשרה כטבת בשנה זו, אשר להיותה קביעות שונה מזו שבשנה שעברה ובשנה הבאה, הרי "כל יומא ויומא עביד עבדתי". כך שישנה הוראה מיוחדת מקביעות שנה זו.

ובמכ"ש וק"ו: אפילו בנוגע לעניני העולם ידועה תורת הכעש"ט⁶⁵ שמכיון שכל דבר הוא בהשגחה פרטית, בהכרח לומר שגם בזה הוראה ולימוד כעבורת האדם לקונו, ועאכו"כ כאשר מדובר אודות קביעות השנה, דבר הנקבע ע"פ הוראת התורה, הרי בודאי שיש בזה הוראה ולימוד כעבורת האדם לקונו. ובמיוחד - בנוגע לכללות העבודה, "אני נבראתי לשמש את קוניי"ט⁶⁶, להיות "שותף להקב"ה במעשה בראשית", ע"ז שמגלה את ה"טוב", עד ל"טוב מאד", שבכל דבר שבעולם, ועושה זאת באופן ד"אדם לעמל יולד"⁶⁷, "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", כנ"ל בארוכה.

ובכן: הקביעות דעשרה כטבת קשורה עם פרשת השבוע, ובוה - כ' ענינים: (א) כללות הפרשה - פרשת "ויחי", השייכת לשל ימי השבוע, (ב) חלק הפרשה השייך במיוחד ליום זה - מחמישי עד ששי.

וכידוע פתגם ארמור"ר הזקן⁶⁸ שיש "לחיות" עם הזמן, וכפי שנחפרש פתגם זה - ובהדגשה מיוחדת ע"י כ"ק מו"ח ארמור"ר נשיא דורנו - שהכוונה להוראות שלמדים מפרשת השבוע, הן מכללות הפרשה, ובמיוחד - משיעור חומש היומי, כדלקמן.

וכאמור, גם הוראות אלו צריכות להיות מובנות ליהודי פשוט שכפשוטים - בלימודו ע"ד "פשוטו של מקרא", עוד לפני שמגיע לדרגות שלמעלה מזה, עד ל"יינה של תורה", כדלקמן.

65. ראה בארוכה כשי"ט הוספת סק"ט ואל"ך ושי"ט 166 בשנה
והיימא סוף מסי קדרשין 167 איוב ה' וראה סגורין ע"ט, כ' 168 "היום יום" כי השקן סה"ש
תשי"ב ס"ע על ואל"ך.

מחק המילה הראשונה בעמוד וצאכ"פ וכתב במקומה וממשיך דבמיוחד הוא

בקטע ד"ה "וע"פ" הכניס המלים בתוך סוגריים (מצד "עיצומו של יום")

בתחילת קטע ד"ה "ובמכ"ש וק"ו" הוסיף סוגריים (קודם המילה "שמכיון" באותו קטע מחק המלים שיש בזה וכתב במקומה) שיש בהם

בקטע ד"ה "ובכן" מחק המילה לכל ולכל אחד מ) באותו קטע הדגיש המילה ליום

בהע' מס' 68 [הע' 80 בנדפס] הוסיף קו - אחר המלים "היום יום"

י. ההוראה מכללות פרשת השבוע - פרשת ויחי²¹

התחלת הפרשה היא - "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה"²²
 וירוע פירושו בעל הטורים כוד "ויחי יעקב בארץ מצרים י"ז שנה -
 שהראשונים לא היו חיים כזו"

וענין זה מכואר בארוכה ובטרטיות כפנימיות המוכח - כידוע סיפור
 כ"ק מ"ח ארמו"ר²³ אורות שאלחו של אדמו"ר הצ"צ לארמו"ר הוקן בקשר
 לפירושו של בעה"ט. היחזק שיעקב אבינו. בהיר האבות²⁴. יהי מכחר שנות
 חייו י"ז שנה שנה בארץ מצרים. ערות הארץ²⁵ י' ויענהו ארמו"ר הוקן: כתיב²⁶
 "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה". ואיתא במדרש²⁷ -
 הובא בפרש"י - א"ר נחמ"י להתקין לו בית חלמוד ששהא שם חורה ושהיו
 השכטים הגוים בתורה. "להורות לפניו גושנה" פירושו - שכאשר לומדים
 תורה מתקרכים להשי"ת, ואו - יכולים להיות גם כמצרים במעמד ומצב
 "ויחי".

והי אפוא ההוראה הנלמדת מכללות פרשה "ויחי" בנוגע לכללות
 עבודתו של יהודי בעולם - שע"י לימוד התורה ככחו וביכולתו לגלות את
 היטוב ו"טוב מאד" בכל מקום ומקום שבעולם. ועד כדי כך, שאפילו בארץ
 מצרים, "ערות הארץ", מקולקלת שכארצות האומות²⁸ - גם שם יכול להיות
 "ויחי יעקב", מכחר שנתיו של יעקב אבינו. בחיר שכאבות!

יא. ההוראה משיעור חומש היומי - מחמישי עד ששי - וכאופן
 דינען תחילתן כסופן וסופן כתחילתן²⁹. כדלקמן.

התחלת השיעור רחמישי היא - "גר גרוד יגורנו והוא יגוד עקב"³⁰.
 ונפרש רש"י: "כולם לשון גרוד הם... גר גרוד יגורנו, נדודים יגורו הימנו
 שיעברו הירדן עם אחיהם למלחמה כל חלוץ ער שנכבשה הארץ. והוא יגוד
 עקב - כל גרודיו ישובו על עקבם לנחלתם כעבר הירדן, ולא יפקד מהם איש".
 והענין כזה:

כללות העבודה דרכיכוש הארץ תוכנה - לקחת את "ארץ כנען", שאף
 היא מקולקלת ששארצות האומות כמו ארץ מצרים³¹, ולגלות את מציאותה
 ומהותה האמתית - "ארץ אשר גוי תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשיח השנה ועד
 אחרית שנה"³².

וענין זה נפעל ע"י "כל חכרין" שעברו לפני בניי, וכמיוחד - שכט גר³³.

164 "היום יום" - ח"י טבת אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ה ע"ש וראה
 לקו"ש ח"י ע' 160 רמ"ק ש"ן יסעו המפוקש תולדות כו. כה. וראה רע"ז א. וחי' ק"ט ב' י"ס קמן.
 ב' 171 סק"ט פ"ט י"ב ח"ה קר"ו פ"א ד' וכספ"ו 172 ר"ש מ"ו. כ"ח 173 תחומא באצ"ה
 ח"י ע"ש 174 תולדות אר"י ח"ג 175 ספר יצירה פ"א מ"ז א"ו פ"ט"ט. 176 עקב"א.
 י"ב 177 ראה ב"ב ל"ב וברש"י

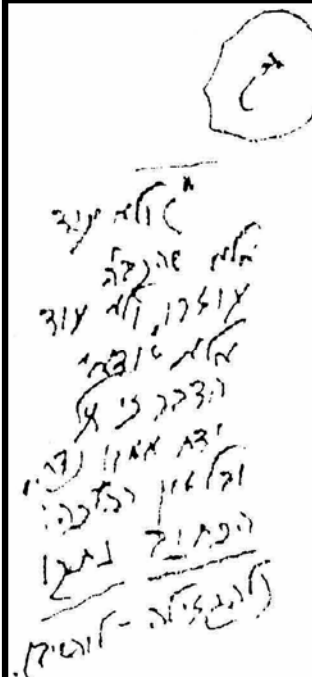
בסוף הקטע הראשון דסעיף י' הוסיף הערת שוליים [הע' 84 בנדפס]: שכל חלק ופסוק ממנה - הוא "חלק ופסוק דפ' ויחי"

בקטע ד"ה "וענין" מחק המילים בפנימיות התורה וכתב במקומם (ובסגנון המובן גם לקטנים) באותו קטע הוסיף הערת שוליים [הע' 87 בנדפס] אחר המלים "אדמו"ר הצ"צ": * בקטנותו, כשלמד בחדר דלימוד חומש לתשב"ר.

באותו קטע הדגיש המלים הובא בפרש"י

בקטע ד"ה "כללות" הוסיף המלה נעמען קודם המלים "לקחת את".
 באותו קטע הכניס בתוך סוגריים המלים (לקחת את)
 באותו קטע תיקן המילה פאראצות לבאראצות

עמוד 10 (סוף סעיף י"ז ותחילת סעיף י"ח - הודפס בע' 457)

אלה עניני
הוא שיהיה
עליו עניני
אלה עניני
הוא שיהיה
עליו עניני
אלה עניני
הוא שיהיה
עליו עניני

אלא שאם ככל זאת אירע דבר בלתי רצוי, ועבר ח"ו על איסור של נזילה -- עליו לדעת שיש חיקון לדבר, להשיב את הנזילה, ולא עוד אלא שעיי"ד בא לעילוי גזול יותר -- אתהפכא חשוכא לנהורא¹³¹.

יח. עת"ז מוכן הקשר דשיעור היומי כרמב"ם עם שיעור חומש היומי, וכללות ענין התענית:

תוכן ונקודת האמור לעיל אודות ענין התענית הוא -- שכל מודגשת כללות עבודת האדם לגלות את ה"טוב מאד" שבכל עניני הבריאה, הן בנוגע עניני ויקרא ה', כג' (וי' ס"ג) וראו לקרות האוינו שם, ב' י"ג

החשוכא אתהפכא חשוכא לנהורא וזוהי נעשו כזכות, לכן, מכת"ז גזול ארזי ואמונעשה בח"י מנסה כ"ו על עולמו יתח' ב"ו

- 5 -

בקטע ד"ה "אלא" אחר המלים "את הגזילה" הוסיף הערת שוליים [הע' 156 בנדפס]: (* ולא עוד אלא שהקב"ה עוזרו, ולא עוד אלא שודאי הדבר כי אל ידח ממנו נדח, ובלשון ההלכה: הכתוב נתקו (להגזילה - לזהשיב)).

-

+

אוליגנד
 (575) אלו
 (575) אלו
 (775) אלו
 775 אלו
 775 אלו
 775 אלו
 775 אלו
 775 אלו
 775 אלו

וענין זה נפעל. כאמור, ע"י המלחמה ד"גד גדוד יגודנו", ובאופן שבפועל ממשי לא זקוקים למלחמה. אלא פועלים זאת כדרכי נועם וכדרכי שלום, שכן, כאשר יוצאים "ביר רמה"¹³¹, "בריש גלי"¹³², ומראים באופן גלוי לעין כל אח הקשר עם הקב"ה, תורתו ומצוותיו - אזי "כובשים" את כל עניני העולם כדרכי נועם וכדרכי שלום, ללא כל התנגדות מצדם של אוה"ע, כמ"ש¹³³ "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך".

ועפ"ז מוכן הקשר עם שיעור היומי ברמב"ם כהלכות גוילה ואבידה, שחוכים (בעבודה הרוחנית) - שבכל דבר יש ניצוץ אלקי. ועד כדי כך, שאפילו דבר שנגלוי הוא כרשות דלעו"ז (מצב של גוילה), יש להשיבו לרשות הקדושה, ע"ז שמגלים את מציאותו האמיתית - "טוב מאד".

יט. ענין נוסף כשיעור היומי ברמב"ם - שיש לו שייכות מיוחדת לעשרה בטבת, ובהקדים:

בכלל עבודתו של יהודי - הפעולה על אומות העולם, היינו, לא רק שלא ימנעו בערו לכבוש את העולם כולו, ע"ז ש"ויראו ממך", אלא עוד זאת, להכין אותם למצמד ומצב דלעתיד לבוא, כפס"ד הרמב"ם בסוף הלכות מלכים ומלחמותיהם¹³⁴ [ובכמה מדפוסים הרמב"ם¹³⁵ נקראים כי פרקים אחרונים ההלכות אלו: "הלכות מלכים ומלחמות ומלך המשיח"]: "ויחזק את העולם כולו לעבוד את ה' בחד, שנאמר¹³⁶ כי אז אהפוך אל עמים שפה כרורה לקרוא

131. משיחתי עם כל יראה היא ושיש עהים לקיוו ריפ תצא.
 132. ובמים 1111 כסלה יד. ת. 1114 היא עהים וראה פריש"י שם. 1133 חבוא בת.
 133. ספרא, 1111 נציאה רפר שי. 1111 עפניו ג ט.

בתחילת קטע ד"ה "וענין" הוסיף מקף - בין המלים "ממש" ו"לא".
 באותו קטע בסופו הוסיף הערת שוליים [הע' 162 בנדפס]: (*) ולהעיר שדרז"ל אלו תפלין (שבראש) (ברכות) , דמיוחד בזה גד דטרף זרוע אף קדקוד ().

כולם בשם ה' ולעבדו שכתב אחר

וענין זה נפעל ע"י ההכנה דמעשינו ועבודתינו - כפס"ד הרמב"ם¹⁴¹ :

"וכן צוה משה רבינו מפי הגבורה לכופף את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח", וכמדובר כמ"פ שהפירוש ר"לכוף" הוא (גם) כפ"י בדברים, בדרכי נועם ודרכי שלום, ורא"י לדבר - שהרמב"ם כתב לשון זה ("לכוף") כזמנה, כאשר לא היו מצב ד"יירד ישראל תקיפה", שהרי היו תחת שלטון של מצרים או ספרד וכיו"ב, וא"כ, כודאי שנכלל כזה (גם) כפ"י בדברים, בדרכי נועם ודרכי שלום.

וענין זה שייך במיוחד בנוגע לעשרה בטבת - שענינו "סמך מלך ככל אל ירושלים":

דובר כמ"פ¹⁴² שהלשון "סמך מלך ככל אל ירושלים" הוא (גם) מלשון "סומך נופלים", שתוכנו - עזר וסיוע, היינו, שכשורש הדברים יש כזה ענין טוב כו', כפי שנחבאר בארוכה.

ויש להוסיף שכן הוא גם בענינו, בנוגע לפעולתם של ישראל על אה"ע לקיים מצוות בני נח - שהרי כאשר ישנו מצב ד"סמך מלך ככל אל ירושלים" כפשוטו, היינו, שנמצא קרוב לירושלים, אוי נקל יותר לפעול עליו ככל הקשור לקיום מצוות בני נח, מכיון שאין צורך ללכת למקום רחוק ולבוא אליו, אלא הוא בא סמוך לירושלים, וע"י נפעל הענין ד"סמך" מלשון עזר וסיוע - שהרי בבואו קרוב לירושלים מסייע לבניי לקיים את הציווי שלהם, שנצטוו מפי הגבורה לכופף את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח.

ויש לקשר גם ענין זה עם שיעור היומי ברמב"ם:

בשיעור היומי¹⁴³ כתב הרמב"ם: "אסור לגזול כל שהוא דין תורה, אפילו עכו"ם אסור לגזול", וכן הוא כשר"ע אדה"ו: "אסור לגזול... כל שהוא דין תורה בין מישראל בין מנכרי בין גדול בין קטן".

כלומר: כלומר עם האיסור דגזילה בנוגע ליהודי - מזהירים ומדגישים שאיסור זה הוא גם בנוגע לגזילת עכו"ם, ולא עוד אלא שכנוגע ל"כל שהוא", פחות משהו ברוטה, יש חומרא יתירה בנוגע לגוי - שאינו מוחל אפילו על פחות משהו פרוטה¹⁴² (ח"א, ח"א) דין אמתא דין אצתי * ואולי...)

כל ויה"ר אשר בעמדנו כ"יום רצון" דעשרה בטבת, שיש בו העילוי ד"הפעם היום הזה", ע"ד וכדוגמת העילוי דיוהכ"פ (כנ"ל בארוכה) - ינצלו

ע"י ואל"ר, 141, סוף ה"ש, 142, ראה פנה"ן טו, סוף ופכ"ט

ע"י שם פ"ח, 140, לקיש ח"כ

Handwritten notes:
 ע"י ואל"ר, 141, סוף ה"ש, 142, ראה פנה"ן טו, סוף ופכ"ט
 ע"י ואל"ר, 141, סוף ה"ש, 142, ראה פנה"ן טו, סוף ופכ"ט
 ע"י ואל"ר, 141, סוף ה"ש, 142, ראה פנה"ן טו, סוף ופכ"ט

בקטע ד"ה "וענין" מחק הפסיק אחר מילת "בדברים" (פעמיים).
 באותו קטע מילת (גם) בתוך סוגריים

בקטע ד"ה "ויש להוסיף" מחק המילה ולבוא וכתב במקומה עד שיבוא
 בסוף אותו קטע אחר המלים "הציווי שלהם" הוסיף המלים כולל הציווי

בקטע ד"ה "בשיעור היומי" אחר המילה "עכו"ם" הוסיף הערת שוליים [הע' 170 בנדפס: *]
 שינוי מיראת הצענזור, ובדפוס... וראה לקמן משו"ע אדה"ו
 באותו קטע סימן למחוק המילים וכן הוא בשו"ע וכתב במקומה ובשו"ע

בקטע ד"ה "כלומר" מחק המילים בדרך וכתב במקומה ביחד
 באותו קטע מחק המילים גם בנוגע לגוי, ולא עוד אלא וכתב במקומם (לא גם, אלא) בין
 מישראל בין מנכרי. * ואולי י"ל

שאלות המניחים

להלן א' מעמודי שאלות המניחים על שיחה הנ"ל

כס"ד.

מצור"ב המשך השיחה דעשרה כטבת.

כנוגע למ"ש כ"ק אדמו"ר שליט"א להוסיף במקום המתאים:
 "הנהלי" אכירה שייך ל(הלי) גניבה ולא ל(הלי) גזילה — שהרי ברשות (ויותר
 מזה: ע"פ הציווי) באה לידו".

א) האם מקומה של הוספה זו בקושיא על הרמב"ם מדוע צירף אכירה
 לגזילה (בהתחלת סט"ו)? מצד הספק?

ב) בתוכן הענין — לא תפסנו: אי משום שאכירה ברשות (ויותר מזה —
 ע"פ הציווי) באה לידו, אינה שייכת גם לא ל(הלי) גניבה (ככשו"ע אדה"ז) —
 הלי מציאה (ופקדון) בפ"ע)?

ג) לכאורה, השייכות ראכירה לגזילה היא — מפני ש"לקח את האכירה
 ולא השיבה, ביטל מצות עשה ועבר על שני לאוין, על לא תוכל להתעלם ועל לא
 תגזול" (רמב"ם הלי גזילה ואכירה פ"א ה"ב. שו"ע אדה"ז ריש הלי מציאה
 ופקדון)? זה יפגז בקר באע"א דע"ז אצות (א"ג) אינן
אע"ז גזילא, כ"א אום אצותא
דע"ז ז"א
(א"ג) אצותא דת פ"ק דז"א

הק"ו (א"ג)

בשאלה א' מחק המילה האם וכתב בסופה מהו הספק?

בשאלה ב' הוסיף ותיקן הב"י (ודאדה"ז)

באותה שאלה שם המילה (ופקדון) בסוגריים

על שאלה ג' ענה: זה שכתוב דבר המוקשה בעוד מקום (-מות) אינו מתרץ הקושיא, כ"א מוסיף
 הקושיא בעוד מקום

(וגם גניבה ה"ה במ"ע דוהשיב)

הוספה

תוכן מהנייעס דש"ק תשא, ט"ז אדר, ה'תשמ"ה. בלי אחריות כלל.

לאחרי שיחה הראשונה הורה להרב צ.י. שטיינמעץ – בזמן שניגנו – לומר לחיים על כוס גדול, ועשה חזק בידו (הימנית) להגברת השירה, וכן לעברו. לאח"ז הסתובב לעברו עוה"פ והורה לו בידו הק' לומר עוה"פ לחיים, ובמשך הזמן ששתה (כי לקח לו זמן לשותת) עשה לו אד"ש בידו (השמאלית) כמ"פ, וכשסיים לשותת, מחא לו אד"ש כפיו הק' לסימן של "בראווא" (בלע"ז), ולאח"ז הסתובב אד"ש לעבר הקהל ועשה חזק בשתי ידיו הק' כפ"פ פעמים להגברת השירה. וכה"ז היה אד"ש בשמחה גדולה.

לאחרי שיחה השני' שתוכנה היה "שבשבת לאחרי פורים – יכולים להשלים את החיוב ד"לכסומי עד דלא ידע", ובמיוחד – "סופר", שמפני התעסקותו במלאכת הקדש לא היה יכול לקיים זאת בפורים", והכוונה היתה להסופר הרב א.צ. שי' זירקינד, ומלכתחילה אמר לחיים על כוס קטן ואד"ש סימן לו שיאמר על כוס גדול ולאח"ז הסתובב לעברו וסימן לו בשתי אצבעותיו שיאמר פעמיים לחיים, גם פה היה אד"ש שמח, ניגנו "אי וואדיעם" כו' ואד"ש עשה הרבה בידו ובראשו הק'.

לאחרי שיחה השלישית אשר תוכנה הי' "השלמת החיוב ד"לכסומי" – בנוגע לרבנים, גלות ירושלים אשר בספרד" – רבנים ספרדים כו', ועכשיו נמצא פה רב השייך לקהילה ספרדית שיאמר לחיים וישלים "עד דלא ידע", והכוונה היתה להרב א.ד. הכט, וגם מלכתחילה אמר לחיים על כוס קטן, ואד"ש קם ממקומו קצת לעברו והורה לו לומר לחיים על כוס גדול, ואח"כ סימן לו בשתי אצבעותיו שיגיד פעמיים לחיים, ואח"כ פנה עליו עוה"פ, והורה לו לומר לחיים, (פעם שלישית!) הקהל ניגנו "אין אדיר כה" ואד"ש עשה הרבה בידו ובראשו הק'.

לאחרי שיחה הרביעית בהמשך לקלאץ קושיא ברש"י, אמר אד"ש ש"ישנה עוד קלאץ קושיא שגם כל הספרדים שאינם רבנים יאמרו לחיים באופן דעד דלא ידע, וכן הזוכים בגורל שנמצאים כאן ממדינת צרפת, אינני יודע אם הוא מבין אידיש, עכ"פ שיתרגמו לו הדברים בצרפתית או בלה"ק, אד"ש פנה לצדדיו ואמר ישנם שני זוכים בגורל שנמצאים פה, שיאמרו לחיים, והר' י. ביטון מסר דברי אד"ש בצרפתית, לאחרי שהורה אד"ש עוה"פ להכריז בצרפתית בפני כל עם ועדה, לאח"ז אמר אד"ש שיכריז שכל הספרדים הנמצאים פה יאמרו לחיים, לאח"ז אמר אד"ש להנ"ל בצרפתית, שימסור שמבקשים שלא יתמהמהו, אלא בזריזות, לאח"ז החל אד"ש לנגן "האדרת והאמונה" וגם פה היה מאוד שמח, אד"ש עשה בידו ובראשו הק' כמ"פ.

לאחרי שיחה החמישית, לאחרי הזהר, אמר אד"ש שלא רק הספרדים יאמרו לחיים אלא גם האשכנזים ובלשון המגילה "ישנו עם אחד", מיד נעשה מהומה.. הבקבוקי יין מיד נגמרו, הורה להר"י יוזביץ לומר לחיים על כוס גדול, וכבר לא היה יין, ולא מילא כוסו, אד"ש פנה לעברו בחיך וסימן למה אין כוסו מלא, והנ"ל הראה על כוסו שאין יותר יין, והוא החליט לגשת לאד"ש (כנראה שסבור היה בדעתו שאד"ש ימלא לו כוסו) ואד"ש עשה לו בידו בכיטול, ובחיך. הורה לר' אשר קאזארנאווסקי לומר לחיים, הסתובב להרב"א גרדצקי והורה לו לומר לבנו ולחתנו שיאמרו לחיים (לפני חודש פרצה שריפה ל"ע במסחר שלהם)

– בינתיים הובא יין – וניגנו ניגון שמח מאוד (שמנגנים בהקפות דשמע"צ ושמח"ת) הניף ידו וראשו הק' להגביר השירה והשמחה, וכ"ק אד"ש והקהל שמחו ורקדו בשמחה גדולה משך זמן רב.

אדהכי והכי. באמצע הר' א.ש. ססונקין קם ממקומו ונתן מכה על השולחן והכריז שהוא זוכה בגורל של יהודי רוסי, וסיפר ע"ד פרטי החקירה ודרישה שחקרו אותו במדינה היא, ע"ד שייכותו לאדמו"ר מליובאוויטש כו', וכה"ז אד"ש הביט עליו ושמע וחיין, לאחרי שסיים נענה אד"ש ואמר מכיון שידע לספר כל הפרטים בדיוק – הרי צריכים לברר אצל "רב" ולפסוק האם הוא אמנם במצב "עד דלא ידע" ... אח"כ הנ"ל הלך בריקוד עם עוד א' מזקני אנ"ש הר' מ.מ. שפערלין, ואד"ש סימן להרב ע. חזנוב להצטרף לריקוד, ופה היה מאד שמח, אד"ש עשה כה"ז חזק בידו לעברם. לאח"ז רצה הנ"ל לומר עוד משהו והקהל ניגנו בחוזק ולא נתנו לו לדבר, ואד"ש חיין ואמר "סוועט אייך סיי ווי ניט העלפן וויל ער האט נאך אסאך וואס צוזאגן" (משהו כעין זה), אח"כ הוסיף אד"ש ואמר "אם הנ"ל ימשיך עד שיגיע למצב דעד דלא ידע לא ישאר זמן לסיים הביאור ברש"י, וצריך אריינכאפן וואס שנעלער, והריל"ג הלך אליו להשתיקו, ואד"ש עשה לו בידו הק בתנועה של ביטול – בחיוך – פעמיים, כשהשתק הנ"ל והתיישב, אמר אד"ש "אויב ער מאכט אזוי גוט ווען ער איז 'ידע' קען מען שוין זיך פארשטעלן ווי וואלט אויסגעקוקט דער 'לא ידע', וכה"ז אד"ש היה מאוד בשמחה, ובחיוך על פניו, גם בהמשך הניגונים לאח"ז. לאחרי השיחה על הרמב"ם עשה ג"כ בידו הק' להגברת השירה.

לאחרי השיחה, הביאור ברש"י ובזהר, נתן משקה עבור הועדה לדוכרי עברית, ועבור התוועדות בטברי' בקבר הרמב"ם, ובכלל סיומי הרמב"ם באה"ק, להר' לוי רסקין הזוכה בגורל. ועבור "תמכין דאורייתא" (דינער של צא"ח).

לאח"ז בהשיחה האחרונה, שעיקרו היה ביאור ברש"י דשבת הקודם, היה מאד מורא'דיק, וידו הק' הימנית היה מעל השולחן, וכה"ז נענע את ידו בהתאם למה שדיבר – התוועדות היה מאד נפלאות'דיק.

לאח"ז הורה להחזן לנגן שיבנה ופה היה גם מאד מורא'דיק, כ"ק אד"ש הניף ידו (הימנית) חזק מאד (וגם קצת גבוה) למעלה מ20 פעמים. אח"כ הזכיר אודות ברכה אחרונה, והורה להרב י. יוזביץ שיאמר עוה"פ לחיים, ופנה להר"י שי' ניעמוטין בתנועת ידו בתמי' למה לא אמר לחיים, וניגנו אז ניגון הקפות דרלווי"צ ז"ל ואד"ש עשה בידו הק' להגברת השירה, ההתוועדות הסתיימה ב6:20.

וכמובן שמנחה ומעריב היו סמוכות !

לאחרי מעריב נכנס הרב"א גרדצקי (שנסע בשבוע ההיא לצרפת ומרוקו) ליחידות למשך שעה, לערך 8:00 נסע אד"ש הביתה, ניגנו אז ניגון החדש של ברוכשטט, ואד"ש עודד את השירה בידו הק'. לערך 8:30 שחל"ח הרז"ש דבורקין ע"ה, היו הוראות מאת יבלח"ט כ"ק אד"ש בקשר לטהרתו ועוד (מפי נאמן). קבוצות קבוצות של מנינים נסעו לבית-הלוויות לומר תהילים כל הלילה ובבוקר עד הטהרה, יום ראשון בבוקר היו תלויות מודעות באותיות גדולות בכל מקום, שהודיעו מה קרה וזמן הלוי' שתצא מ770.

כשהגיע אד"ש בבוקר, חילק ניקלס לכולם, לערך 10:12 נסע למקוה (כי באותו יום נסע לאוהל, כדלקמן), 12:50 חזר מהמקוה, וכמה מהחברא קדישא נכנסו לגעה"ת, ודיברו עם אד"ש. לאח"ז הכריז בערל ליפסקר שהלוי' (הארון) תצא מהכולל, ותעבור מיוניון על קינגסטון ואיסטערן פארקוויי בשדרה הגדולה, ותיכנס

באמצע לשידרה הקטנה ותעמוד כנגד 770 ומשם אד"ש יצא, ומסתמא לא ילך (אד"ש?) לאוהל כי נוסע אח"כ.

1:10 יצא אד"ש כשלידו עמדו ג' המזכירים הרחמ"א, הריל"ג והרב"ק שיחיו ופסע - בין הקהל הגדול שנכח בעת הלוי' – לימין הארון היה קצת משוך ממנו (קדימה) – פני אד"ש היו חורים כה"ז, כשהגיע ליד בנין 806 א.פ. נעצר וחיכה עד שהארון נסע, אח"כ חיכה לכמה מכוניות שנסעו, היו שם צפיפות ליד אד"ש וגם דחפו, ואד"ש הביט שמה (מאוד בחומרה) והראה על הרגלים שעמדו על הרחוב שיזהרו מהמכוניות. לאח"ז אמר לייבל לאד"ש שישנם באסעס שנוסעים, ואד"ש פסע חזרה ל770, ונטל ידיו הק' ליד 770 כרגיל לאחרי לוי', ונכנס לביה"כ הקטן, ישב על א' הספסלים ואמר יושב בסתר. לערך 3:00 נסע לאוהל, בדרכו חזרה מהאוהל ניגש לקברו הטרי של הרז"ש זצ"ל ואמר משהו (שהה שם לערך חצי דקה) וחזר לערך 7:00 ל770, בחזרו היה מחזה נהדר, מלפניו מכוניות של משטרה ומאחוריו 4 מכוניות של לשס, לוי ליברוב, חנינא שפערלין שיחיו, ועוד מכונית של משטרה, היה טראפיק גדול בדרך והרבה פעמים עקפו מכוניות בעזרת המשטרה והצפירות.

as casually as she picks up a bag of flour from Minnesota. Does she wonder what a great great gift to humankind spices are, a wonderful gift from the Creator of heaven and earth?

Yet, we Jews do thank HaShem every Shabbos night for the gift of "various kinds of spices." You know, of course, that this is one of the three blessings of Havdalah which we recite on parting with the Shabbos Queen (for a week).

What is the special connection of spices with Shabbos?

Well, our Sages declare that on Shabbos we are inspired with an "additional and higher soul," a special Shabbos-soul, so to speak, so that we can better receive and enjoy the great spiritual (and thereby also material) benefits of this special day. As Shabbos departs, this "additional soul" departs, too, leaving us ~~spiritually weaker~~ (and somewhat faint) ~~include in the Havdalah the~~ saddened. For this reason we ~~make~~ / blessing over spices and inhale their soul-refreshing fragrance, thus being spiritually invigorated and cheered. At the same time we are symbolically reminded to retain and carry over some of Shabbos influence into the coming weekdays.

Incidentally, the blessing over spices is also an expression of our gratitude to HaShem for giving us the wonderful sense of smell, and the opportunity to use it in ~~the~~ serving Him with it, as with any and all parts of our body.

Our Sages further tell us that Shabbos itself is a secret "spice" which ~~makes~~ ^{makes} everything taste differently that day ~~and also through all the days of the week~~. Indeed, in many ways, it is the spice of our life.

While the effect lingers on

1. In the third paragraph describing that the reason for blessing spices after the end of Shabbat is because of the weakness of the soul, the original text said "leaving us spiritually weaker". The Rebbe erased the words "spiritually weaker" and changed it to "faint" (implying that on Motzoei Shabbos we do not become spiritually weaker).

(In the last paragraph the corrections are not from the Rebbe, rather from the editor of all Kehos publications, Dr. Nissen Mindel OBM).

5
Cinnamon is used most commonly in cooking and baking. But it was used for medicines, perfumes, and ^{ointments} oils long before its flavor value was generally realized. The same is true of many other spices.

~~Spices are highly valued for what they do to enhance the taste and quality of foods with their delicate flavors and fragrances. Many spices are also used in the preparation of medicines. Many spicily-fragrant spices not only provide pleasing smells to improve the air we breathe, but have a unique quality of relieving faintness and headaches. Such is the effect of smelling salts, for example, which are made of certain chemicals mixed with perfume.~~

The Spice of Life

Spices may have little food value, but they are highly valued for what they do to enhance the taste and quality of foods ^{by means of} ~~with~~ their delicate flavors and fragrances. Many spices are also used in the preparation of medicines. Many spicily-fragrant spices not only provide pleasing smells to improve the air we breathe, but have a unique quality of relieving faintness and headaches. Such is the effect of smelling salts, for example, which are made of certain chemicals mixed with perfume.

~~Spices~~ In the early days of exploration, spices from far-away lands and islands were worth their weight in gold. Over the years, however, the flow of spices from lands of origin to ~~the~~ market place ^{increased,} steadily so that they have become plentiful, and relatively cheap, too, because small quantities go a long way.

Nowadays, an American housewife strolls through the ^{casually} local supermarket and/picks up a variety of spices in convenient dispensers and packages: pepper from the island of Java (Indonesia), clove from Zanzibar, ginger from Jamaica -

1. In the first paragraph describing some of the uses of cinnamon the Rebbe changes the word "oil" to "ointments".

2. In the second paragraph explaining the effect of spices on the foods the Rebbe erased the word "with" and replaced it with "by means of".

3. In the third paragraph describing the spreading of spices the Rebbe corrected one typographical error (steadily) and added a word "to the market steadily increased".

India is an important source of pepper and cardamon. Grown in pods, each containing several tiny seeds, cardamon sharp taste in is widely used to add/in sausage and pickles and tingling fragrance in perfumes; it is also used in medicines. Cardamon is one of the most expensive spices.

The West Indies⁹) supply nutmeg, mace, ginger, and allspice. The nutmeg tree, a native of India and the East Indies, was introduced to the West Indies after Columbus discovered them. It is unique in that it produces two fragrant spices: ~~the~~ nutmeg and mace. Nutmeg is made of the ~~kernel~~ aromatic seed in the kernel ~~of the~~ peachlike fruit of the tree; mace is made of the dried outer covering of the seed, or nutmeg.

^{America. They}
between the United States and South
The West Indies are a long chain of islands ~~mark~~ the boundary between the Carribean Sea and the Atlantic Ocean. When Columbus discovered America on his first exploration voyage in 1492 and sighted the islands, he thought they were part of India and called them Indies. Later they were renamed West Indies in order to distinguish them from the East Indies.

Cinnamon comes from the ^{bark of the} ~~cinnamon~~ tree which is native to Malabar Coast of India, Ceylon (now called Sri Lanca), and other tropical islands. The tree is ready to be stripped when it ^{is} about six years old. Branches are cut close to the ground, then taken to a shelter where the bark is removed in long strips to dry. As the strips dry, they curl and turn a light brown. These are the familiar cinnamon sticks or quills that reach the world spice markets, tied in bundles and graded according to size, color, quality, and thickness of bark. The pruned stumps send up new shoots which are ready for

7077

1. In the bottom of the page the Rebbe alerted the editor to the fact that the end of the paragraph is missing 7077.

bark of the cinnamon tree; mustard is taken from the seed of the mustard plant; ginger comes from the root of the ginger plant.

In addition to true spices there is a group of aromatic seeds, such as anise, caraway, coriander, dill, poppy, and others.

Not included among spices, but also used in seasoning or flavoring foods, especially cooked foods, are an enormous variety of herbs. Among those in common use are bay leaves, basil (fragrant plants of the mint family), celery leaves, horseradish, oregano, parsley, saffron, sage (a plant of the mint family), to mention but a few.

Where Spice Plants Grow

Spice plants grow wild in many tropical countries, but most of the spices that come to market are products of, cultivated plantations. The Spice Islands or ^{Moluccas} ~~Молукк~~ (now part of Indonesia) are a famous source of various spices, especially pepper, clove, and nutmeg. Many countries around the world grow some spices for their own needs and for export. European and African countries are important sources of ~~хмелекхрпкекхкк~~ caraway, coriander, ginger, laurel leaves, sage, thyme, and other~~s~~ spices.

*) The Moluccas, a large group of islands in the East Indies, were discovered by the Portuguese in 1512, taken by the Dutch in the early 1600's, occupied by Japan in 1942, and ~~хвехрпкккк~~ by Dutch and British troops at the end of World War II. In Dec. 1949 they became part of the independent Republic of Indonesia.

1. In the third paragraph the Rebbe added the letter *h* to the word "the" (a typographical error omitted that letter).

2. In the fourth paragraph the Rebbe completed the word "especially" which for some reason was not completely typed.

discovered the New World, that Vasco da Gama, the Portuguese sea captain, opened the sea route to the spice lands of Asia. Heading a fleet of four small ships, he sailed southward from Lisbon, Portugal, around the African continent and its southern tip, to India, and back to Lisbon. The 24,000-mile round trip took him two years, and only two of the four ships survived to return to their home port. But those two ships brought back a cargo of spices and other products worth 60 times the cost of the voyage. This is not surprising considering that during the Middle Ages a pound of ginger was worth a sheep, and a pound of mace (spicy bark from India) was worth three sheep, or half a cow; while pepper, the most valuable spice of all, was counted out in individual peppercorns, like pearls.

For three centuries afterward, the nations of Western Europe - Portugal, Spain, France, Holland, and Great Britain - fought bloody wars for possession of spice-producing colonies and the control of the spice trade.

What Are Spices

Exactly what are spices? Many are the substances that are called "spice" in the spice trade, but not all are true spices to the spice expert.

The better known and most widely used spices include pepper, nutmeg, mace, cloves, ginger, allspice, mustard, and cinnamon. They all come from different parts of various spice plants. For example, cloves come from the bud of a tropical tree; pepper is the fruit (berry) that grows on the pepper vine; nutmeg is the aromatic kernel of

1. The Rebbe corrected one word (opened) and added a word (to the spice-lands).

2. A typographical error occurred in the second paragraph in the spelling of "Holland". The Rebbe edited the spelling.

3. In the bottom of the page the Rebbe wrote in hebrew !נחתך ("it is cut!") alerting the editor to the fact that the Rebbe's copy is missing the last line.

Wedding Celebration of Mendel and Shterna Sara Shemtov

IN NATURE'S WONDERLAND

SPICES

Spices are products of spice plants which have a sharp taste and odor. Spices are used mainly to season food. By adding flavor to food makes it more appetizing and helps digestion. Spices have ^{been} sought after also for another reason. Spices were food savers. Centuries ago, when there was no refrigeration, food could not be kept very long. When it began to spoil, it became tasteless and had to be thrown away even if it still had good nutritious value; spiced, it could be eaten and enjoyed. Some spices were also preservatives that helped people keep meat for a ^{long time} ~~year or more~~ without refrigeration. Cloves, for example, contain a chemical ^{which slows} ~~the~~ growth of bacteria that causes food contamination. In medieval England, before the use of spices became widespread, farmers who could not store enough fodder to keep all their cattle alive through the winter months, slaughtered all but their breeding stock in the fall. But the meat soon began to deteriorate (in the mild British winter climate), and by mid-winter ^{no} meat could be had.

Spices from the Far East and distant tropical lands have been known in Europe for a long time. As early as 3500 years ago, ^{and} ~~and~~ earlier, the Chinese brought spices along the China coast and overland to the western provinces. From there, Arabs brought them to the Indian Gulf ports and to Baghdad and Egypt. That was the time of Joseph, and we all know from Chumash that he was taken to Egypt on one such spice caravan of Ishmaelites (Arabs) when he was sold into slavery. However, it was until 1947, five years after Columbus

For TALKS
1/24, RJS

102

? דא זיינען
די וועסטערע
פראווינצן

1. The original text implied that all spices have sharp taste **and** odor. The Rebbe edited it to say "sharp taste **and/or** odor" (implying that not all spices have both sharp taste and odor).

2. The original text implied that spices were used as preservatives to keep meat for a "year or more". The Rebbe edited it to say "a **long time**" (implying that it is used as a preservative also for shorter periods of time).

3. The Rebbe added a word to the end of the first paragraph "no meat could be had" (without this word it wouldn't fit into the context).

4. In the original text it was written that the Chinese brought spices to "the western provinces". The Rebbe asked a question in Hebrew **דא זיינען די וועסטערע פראווינצן** "western provinces of which countries?" (notifying the editor to clearly write which country these "western provinces" were part of).

5. In the last paragraph a typographical error occurred, instead of 1497 it says 1947. The Rebbe wrote a question mark on the side to alert the editor to the error.

Talks and Tales

Upon his arrival to the shores of America in 1940, the previous Lubavitcher Rebbe, Rabbi Joseph Isaac Schneerson declared “America is no different!” and promptly set out to make America – then virtually a spiritual desert into a place of living Torah and Chassidus. His primary focus therefore was Chinuch – Jewish Education. He immediately established several new organizations, among them “Merkos L’nyonei Chinuch” – The central organization for Jewish Education.

Among the first activities of the organization in 1941 were two monthly children’s magazines “Talks and Tales” in English and “Shmuessen Mit Kinder” in Yiddish which were published continuously for 47 years until 1989. This pioneering effort served the needs of youngsters thirsting for the wisdom of the Torah as well as educators who find its concise and varied contents an invaluable tool for teaching.

Every monthly issue of “Talks and Tales” brought with it fascinating stories from the Talmud, Midrash and heroes of more contemporary times. Also included were stories and laws of the Jewish festivals and daily living, in addition to the regular features: “In Nature’s Wonderland”, “Gallery of the Great”, “My Prayer” and “Things to Remember”.

This slim unassuming publication had the distinct honor of the Lubavitcher Rebbe’s careful editing of each and every monthly issue. We present herein facsimiles of the Rebbe’s editing on the section of “In Nature’s Wonderland” in the Summer 1986 issue of “Talks and Tales”. The Rebbe’s corrections are explained on the side of every page.

The grandfather of the Chosson, Rabbi Mordechai Chein had the distinct honor of designing and printing the “Talks and Tales” issues for many years, and has presented the following facsimiles.

BH

Foreword

It is with much gratitude to the Al-mighty for His immense kindness that we welcome you to the wedding of our children Mendel & Shterna Sara.

We are grateful to the many friends and family who have traveled from far and near to participate in this joyful occasion with all your good wishes of Mazel Tov and the blessings of a happy marriage to the bride and groom.

As an expression of gratitude for participating in our joyful and happy occasion we share with you this special memento which contains facsimiles of the Lubavitcher Rebbe's editing of the children's publication "Talks and Tales", and of a talk from the Rebbe in 1985.

May G-d almighty grant you His abundant blessings of life, health and prosperity. May we go from this joyous event to the ultimate joy, the coming of our righteous Moshiach now!

Rabbi Yossi and Raizel Shemtov
Toledo, Ohio

Rabbi Moshe and Chana Wilansky
Portland, Maine

Adar 22, 5770 (March 8, 2010)

Sixty years of the Leadership of the Rebbe O.B.M. (since 1950)

Memento

WEDDING CELEBRATION OF

Mendel and Shterna Sara

Shemtov

MONDAY ADAR 22, 5770 (MARCH 8, 2010)

PORTLAND, MAINE